

УДК 39:82.0]:929Деї

DOI <https://doi.org/10.15407/mue2021.20.031>

ДМИТРЕНКО МИКОЛА

доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу української та зарубіжної фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна). ORCID ID: 0000-0002-3027-274X

DMYTRENKO MYKOLA

a Doctor of Philology, a professor, a chief research fellow at the Department of Ukrainian and Foreign Folkloristics of M. Rylskiy Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine). ORCID ID: 0000-0002-3027-274X

Бібліографічний опис:

Дмитренко, М. (2021) Термінологічний арсенал української фольклористики: внесок Олексія Дея (до 100-річчя від дня народження вченого). *Матеріали до української етнології*, 20 (23), 31–37.

Dmytrenko, M. (2021) Terminological Arsenal of Ukrainian Folkloristics: the Contribution of Oleksii Dei (On the Occasion of the 100th Anniversary of the Scholar's Birthday). *Materials to Ukrainian Ethnology*, 20 (23), 31–37.

**ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АРСЕНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ
ФОЛЬКЛОРИСТИКИ: ВНЕСОК ОЛЕКСІЯ ДЕЯ
(до 100-річчя від дня народження вченого)**

Анотація / Abstract

Стаття присвячена 100-річчю від дня народження видатного українського вченого Олексія Дея. Висвітлено його біографію, внесок у дослідження фольклору. Наголошено на становленні молодого вченого як дослідника фольклористичної діяльності І. Франка. Коротко висвітлено роль О. Дея як організатора наукових студій, керівника проєктів, завідувача відділу фольклористики ІМФЕ, головного редактора журналу «Народна творчість та етнографія». Названо такі аспекти діяльності вченого: участь у міжнародних симпозиумах, з'їздах славистів, конференціях; підготовка наукових кадрів, офіційне опонування дисертацій, створення київської наукової академічної школи фольклористичних досліджень. Показано роботу О. Дея як члена вченої та спеціалізованих вчених рад в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського АН України, КДУ ім. Т. Г. Шевченка. Упорядник і редактор О. Дея взяв активну участь у підготовці й виданні художніх творів і праць І. Франка в 50-ти томах, Лесі Українки у 12-ти томах, М. Рильського у 20-ти томах, «Української літературної енциклопедії» у 5-ти томах, публікації серії «Народна творчість» видавництва «Дніпро» у 15-ти томах, серії «Українські народні пісні в записках письменників» у 20-ти збірках; він – автор розділів і статей в «Історії Української РСР», «Українській радянській енциклопедії». О. Дея активно пропагував український фольклор у періодиці, на радіо, у спеціальній програмі про українські народні пісні «Слово – пісня» на українському ТБ. Чимало сторінок своїх наукових праць О. Дея присвятив постаті та літературно-мистецькій спадщині Т. Шевченка, образу поета в усній народній творчості, проблемі «фольклор і література».

Розглянуто тлумачення вченим фольклористичних термінів «легенда», «переказ», «балада». Приділено увагу поглядам О. Дея на проблеми класифікації українського фольклору, пісень слов'янських народів, історію української фольклористики. Проаналізовано його внесок в багатотомну серію «Українська народна творчість» як голови редакційної колегії, відповідального редактора, упорядника; згадано його монографічні праці «Поетика української народної пісні», «Українська народна балада», які й сьогодні залишаються актуальними в науковому фольклористичному дискурсі.

Ключові слова: український фольклор, класифікація фольклору, легенда, переказ, балада.

The article is dedicated to the centenary of birthday of an outstanding Ukrainian scholar Oleksii Dei. His biography, contribution to the research of folklore are reflected. It is emphasized on the formation of a young scientist as a researcher of I. Franko's folkloristic activity. The significance of O. Dei as an organizer of scientific studies, instructor of projects, head of the Folkloristics Department of IASFE, editor-in-chief of the journal *Folk Art and Ethnography* is described briefly. Such aspects of scientist's activity are called, as participation in international symposiums, forums of slavists, conferences; training of scientific cadres, official opposing of theses, creation of Kyiv scientific academic school of folkloristic researches. O. Dei work as a member of Scientific and the Specialized Scientific Councils at the M. Rylskyi IASFE of the AS of Ukraine, T. Shevchenko KSU is shown. O. Dei as a compiler and editor has taken an active part in the preparation and publication of literary heritage and works of I. Franko in 50 volumes, Lesia Ukrainka in 12 volumes, M. Rylskyi in 20 volumes, *Ukrainian Literary Encyclopedia* in 5 volumes, publication of the series *Folk Art* of the Dnipro Publishing House in 15 volumes, the series *Ukrainian Folk Songs Recorded by the Writers* in 20 collections. He is the author of chapters and articles in the *History of the Ukrainian SSR*, *Ukrainian Soviet Encyclopedia*. O. Dei has promoted actively Ukrainian folklore in periodicals, on the radio, in a special program about Ukrainian folk songs *Word – Song* on Ukrainian TV. O. Dei has devoted many pages of his scientific works to the figure, literary and artistic heritage of T. Shevchenko, the image of the poet in folklore, the problem of *folklore and literature*.

The scholar's interpretation of folkloristic terms *legend, traditional story, ballad* is considered. Attention is paid to O. Dei views on the problems of classification of Ukrainian folklore, songs of Slavic peoples, history of Ukrainian Folkloristics. His contribution to the voluminous series *Ukrainian Folk Art* as the editorial board's chairperson, editor-in-chief, compiler is analyzed. His monographic works *Poetics of Ukrainian Folk Song, Ukrainian Folk Ballad*, which are still relevant in the scientific folkloristic discourse, are mentioned.

Keywords: Ukrainian folklore, classification of folklore, legend, traditional story, ballad.

Вивчення термінологічного набутку української фольклористики – надзвичайно актуальний напрям сучасних філологічних студій, що постав як фундаментальна проблема під час підготовки узагальнюючих енциклопедичних праць, словників-довідників, монографій, серійних видань, антологій, регіональних збірочок усної народної творчості.

Дослідження внеску видатних діячів-фольклористів у розробку термінологічного арсеналу – необхідний крок до з'ясування суті термінологічно-понятійного апарату й вироблення сучасної методології студіювання фольклору з урахуванням як національних, так і зарубіжних здобутків.

30 березня 2021 року виповнилося 100 літ від дня народження видатного українського фольклориста, літературознавця, журналіста, книгознавця, доктора філологічних наук, професора Олексія Івановича Дея. Це вчений європейського і світового рівня.

О. Дей народився в сотенному козацькому с. Синявка (тепер Менського району на Чернігівщині). Там у 1935 році закінчив неповну школу, у 1938 році – середню школу в м. Мені. Упродовж 1938–1941 років – студент українського відділення філологічного факультету Ки-

ївського державного університету (з вересня 1941-го до вересня 1942 року – Український об'єднаний державний університет у Кзил-Орді, Казахстан). Після навчання в Рязанському артилерійському училищі з осені 1943 року як офіцер-артилерист перебував у діючій армії на 1-му Українському фронті. Після демобілізації (з вересня 1946 року) працював молодшим науковим співробітником Львівського відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії Академії наук України (далі – ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України), протягом 1949–1951 років завідував відділом фольклору Етнографічного музею, з 1951 року – завідувач відділу фольклору й етнографії Інституту суспільних наук, упродовж 1951–1953 років – директор Українського державного музею етнографії та художніх промислів АН УРСР у Львові, у 1953–1962 роках – старший науковий співробітник Інституту суспільних наук АН УРСР, з липня 1962 року до 6 серпня 1986 року – завідувач відділу фольклористики ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України.

У 1950 році на вченій раді під головуванням М. Рильського О. Дей успішно захистив кандидатську дисертацію «Значення народної творчості у формуванні критичного реалізму І. Я. Франка».

Докторську дисертацію «Українська революційно-демократична журналістика» (1960) захистив з історії преси, залишаючись працювати у фольклористиці.

Упродовж десяти років (1960–1970) О. Дей – головний редактор журналу «Народна творчість та етнографія», з 1964 року до останніх днів очолював редакційну колегію академічного видання «Українська народна творчість» у 50 томах.

О. Дей – автор понад 400 наукових праць у царині фольклористики, літературознавства, історії журналістики, книгодрукування, а також майже 50 окремих книжкових видань (монографій, підручників, посібників, збірок) [9]. Учений є одним із найповажніших у франкознавстві. Йому належать такі праці, як «Іван Франко – дослідник народнопоетичної творчості» (1953), «Іван Франко і народна творчість», «Іван Франко і перша російська революція», «Іван Франко. Вибрані статті про народну творчість» (упорядник, усі три книги – 1955 р.); «Спілкування митців з народною поезією: Іван Франко та його оточення», «Іван Франко: Життя і діяльність» (обидві книги – 1981 р.), упорядкував збірку «Народні пісні в записах Івана Франка» (два видання: 1966, 1981 (доповнене)). У 1983 році О. Дей став лауреатом премії ім. І. Франка АН України.

Найбільший внесок О. Дей як учений здійснив у фольклористику. Це стосується його студій з історії фольклористики, теорії фольклору, видавничої, збирацької практики. Зокрема, побачили світ його оригінальні дослідження: «Сторінки з історії української фольклористики» (1975), «Народнопісенні жанри» (вип. 1, 1977; вип. 2, 1983), «Поетика української народної пісні» (1978), «Українська народна балада» (1986). Брошура про фольклорно-літературні зв'язки «На крилах народної пісні» стала останньою працею дослідника, що її він не завершив (надрукована в 1986 р. за моєї участі).

О. Дей – активний упорядник, співупорядник десятків збірок фольклору – наукових академічних фундаментальних та популярних видань: «Ігри та пісні: весняно-літня поезія трудового року» (1963), «Колядки та щедрівки: зимова обрядова поезія трудового року» (1965), «Жартівливі пісні: Родинно-побутові» (1967), «Танцювальні пісні» (1970), «Співанки-хроніки» (1972), «Українські народні

пісні в записах Зоріана Доленги-Ходаковського» (1974), «Наймитські та заробітчанські пісні» (1975), «Чумацькі пісні» (1976), «Народні пісні в записах Марка Вовчка» (1979), «Дерев'яне чудо: народні казки» (1981), «Думи: історико-героїчний цикл» (1982), «Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича» (1983), «Легенди та перекази» (1985), «Народні пісні в записах І. Нечуя-Левицького» (1985), «Народні пісні в записах М. Гоголя» (1985), «Пісні кохання» (1986), «Балади: кохання та дошлюбні взаємини» (1987), «Балади: родинно-побутові стосунки» (1988) та ін.

Учений був чудовим організатором наукових досліджень, експедицій, збирачем фольклору, глибоко знав архіви, уперше опублікував багато нових матеріалів з архівних фондів Києва, Львова, Петербурга, Чернігова. Він відомий учений-славист, учасник багатьох міжнародних з'їздів славистів, престижних міжнародних симпозіумів, конференцій, круглих столів. Наукові праці О. Дея перекладені польською, болгарською, білоруською, російською та іншими мовами.

Як учений, О. Дей створив свою наукову школу, був науковим керівником майже трьох десятків аспірантів, консультант докторантів. Із-поміж його учнів – відомі вчені, доктори наук В. Качкан, І. Хланта, П. Будівський, М. Дмитренко та ін. Майже п'ятдесят разів дослідник був офіційним опонентом під час захисту докторських і кандидатських дисертацій (зокрема таких учених, як М. Нечиталюк, В. Бойко, М. Мороз, В. Юзвенко, М. Грицай, М. Пазяк, Ю. Турияниця, Ю. Івакін, Л. Махновець, Б. Кирдан, П. Федченко, О. Гончар, білоруси – К. Кабашніков, Г. Барташевич).

Величезний обсяг роботи випав на долю О. Дея як на наукового керівника науково-дослідницьких робіт, наукового редактора й рецензента численних монографій, підручників, посібників, збірок, антологій. Упродовж багатьох років він був членом вченої та спеціалізованих вчених рад в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, КДУ ім. Т. Г. Шевченка. Упорядник і редактор О. Дей взяв активну участь у підготовці та виданні художніх творів і праць І. Франка в 50 томах, Лесі Українки у 12 томах, М. Рильського у 20 томах, «Української літератур-

ної енциклопедії» в 5 томах, публікації серії «Народна творчість» видавництва «Дніпро» в 15 томах, серії «Українські народні пісні в записах письменників» у 20 збірках; він – автор розділів і статей в «Історії Української РСР», «Українській радянській енциклопедії».

О. Дей активно пропагував український фольклор у періодиці, на радіо, у спеціальній програмі про українські народні пісні «Слово – пісня» на українському ТБ (у 1980–1986 рр. вийшло 22 передач). Чимало сторінок своїх наукових праць О. Дей присвятив постаті та літературно-мистецькій спадщині Т. Шевченка, опублікував ряд спеціальних статей, переважно пов'язаних з образом поета в усній народній творчості, або таких, що торкаються проблеми «фольклор і література».

У фольклористиці О. Дей у багатьох аспектах був першопроходцем, відкривачем нового, ученим-фундаменталістом, чий творчі задуми втілюються й нині. Він, зокрема, ініціював підготовку словника фольклористичних термінів (Київ, 1984), що згодом було зреалізовано в міжнародному проекті: спочатку в брошурі «Словник восточнославянских фольклористических терминов» (Мінськ, 1986), а згодом у книзі «Восточнославянский фольклор: словарь научной и народной терминологии» (Мінськ, 1993), а також у словнику-довіднику «Українська фольклористика» (Тернопіль, 2008), у трьох окремих енциклопедичних виданнях: «Українська фольклористична енциклопедія» (Т. 1, 2. Київ, 2018, 2020; Львів, 2018; Київ, 2019).

О. Дей – автор концепційного підходу до вивчення жанрової специфіки народнопісенної лірики та епічної творчості, що засвідчили його розробка плану-проспекту серії «Українська народна творчість» у 50 томах [12; 13; 2], а також монографічні праці «Народнопісенні жанри», «Поетика української народної пісні», «Українська народна балада», студії про фольклористичну діяльність Івана Франка, з історії фольклористики ХІХ–ХХ ст., статті, присвячені проблемі «фольклор і література» тощо.

Увага О. Дея до термінології засвідчила необхідність методологічно нових принципів осягнення сутності фольклорних явищ і певної орієнтації на відхід від літературознавчо-центричного потракту-

вання, хоч і в основу загальної класифікації все ж таки покладено теорію родів літератури. У доповіді О. Дея та С. Грици на VI Міжнародному з'їзді славистів у 1968 році у Празі «Принципи класифікації і наукового видання української словесно-музичної народної творчості на сучасному етапі» було заявлено: «Оскільки народна пісенність за своєю специфікою є художнім пізнанням, що історично розвивалося, то першим і головним критерієм для її класифікації повинен стати історико-естетичний. Цей критерій дає змогу виділити в українській народнопісенній творчості чотири головні родово-стильові пласти: роди – ліро-епічна, переважно обрядова творчість (жанри: трудові пісні, замовляння, колядки, веснянки, купальські, обжинкові, гребовицькі, весільні – пов'язані з обрядом, дитячі, ігрові, хороводні пісні; мелодичні типи: речитативно-розспівні (дострофічні); лірика (родинна, громадська – з елементами гумору; жанри: пісні, співані на весіллі (позабрядові), коліскові, любовні, наймитські, солдатські, рекрутські; мелодичні типи – розспівні строфічні); епіка з елементами лірики, драматизму (жанри: голосіння, думи, балади, співанки-хроніки, псалми, історичні пісні; мелодичні типи – речитативні (імпровізовані), розспівні (строфічні); гумористично-сатирична пісенність (жанри: жартівливі, танцювальні, коломийкові (танцювальні), частівки; мелодичні типи: танцювальні)» [1, с. 23]. Згодом учений наголосив, що за основний принцип розподілу матеріалів між томами академічної серії «Українська народна творчість» взято жанрово-тематичний у родових межах (епічне, ліричне, драматичне, гумористично-сатиричне) з огляду на можливість розглядати народнопоетичні твори в комплексі їхнього змісту, художньої форми і характеру викладеного в них ставлення до зображуваної дійсності [2, с. 61–62].

Класифікація та систематизація фольклорних творів під час підготовки до видання – одна з найважливіших проблем фольклористики. Виходячи з критеріїв специфіки природи фольклору, його функціонування впродовж тривалого часу (традиційний пласт) і появу новотворів, О. Дей розділив матеріали в межах п'ятдесяти томів за чотирма великими розділами: словесно-музична творчість;

словесна творчість; музика, хореографія, драма, розваги; унікальні рукописні збірки записів українського фольклору.

Історію походження термінів, дефініції жанрів О. Дей подав у передмовах до окремих томів серії «Українська народна творчість» («Ігри та пісні», 1963; «Колядки та щедрівки», 1965; «Жартівливі пісні», 1967; «Танцювальні пісні», 1970; «Співанки-хроніки», 1972; «Чумацькі пісні», 1976; «Легенди та перекази», 1985; «Балади. Кохання та дошлюбні взаємини», 1987; «Балади. Родинно-побутові стосунки», 1989), двох випусках видання «Народно-пісенні жанри» (1977, 1983), монографії «Поетика української народної пісні» (1978), статті «Принцип жанрової класифікації народних пісень» (1966) та ін.

Чимало статей термінологічного плану О. Дей опублікував на сторінках узагальнених словниково-довідкових видань, таких як «Українська радянська енциклопедія», «Радянська енциклопедія історії України», «Історія Української РСР». Це, зокрема, такі статті, як «Фольклор», «Фольклористика», «Народна словесність», «Усна народна творчість», «Легенда», «Міфи» та ін.

Певний науковий дискурс у фольклористиці кінця ХХ – початку ХХІ ст. викликали погляди вченого на визначення таких жанрів, як легенда, переказ, балада.

У вступній статті «Легенди та перекази» до однойменної збірки серії «Українська народна творчість» О. Дей охарактеризував переказ і легенду як окремі жанри. Перекази «відображають життєві факти, явища й події, інформація про які ведеться не очевидцями, а шляхом переповідання почутого»; «перекази в своїй основі відштовхуються від конкретної дійсності, у них відсутній надприродний елемент, минуле відображається правдоподібно, в межах життєвої достовірності» [3, с. 7–8].

Легенди, уважав О. Дей, це «неказковий жанр народної прози з тією ж провідною інформативно-пояснювальною функцією, але вони найближче примикають до казки своїм незвичним, дивовижним або неможливим, що виступає в органічній єдності з реальним і часто компенсує недостатність чи цілковиту відсутність точної інформації про певні події і явища, предмети навколишнього світу, поведінку та вчинки чимось помітних осіб. У легендах жива дійсність трансформується

і вмотивовується часто на основі давніх міфічних і пізніших християнських вірувань та уявлень про надлюдські істоти й потойбічні сили. При допомозі домислу та вигадки незрозумілі реальні природні явища й суспільні події переводяться в ранг зрозумілих, непізнана справжня суть їх витлумачується через надприродне й надзвичайне, але з установкою на достовірність» [3, с. 8].

Сучасні дослідники (С. Росовецький, В. Сокіл) вважають, що критерій достовірності не можна застосовувати для розрізнення жанрів легенди і переказу. На думку С. Росовецького, тут варто мати на увазі такі три головні ознаки: характер ідеології, основну суспільну функцію та особливості художнього часу. Отже, за С. Росовецьким, переказ як жанр за ідеологією – світський; за формою художнього часу – історичний; за основною функцією – інформативний, пізнавальний. Натомість легенда – релігійна (язичницька, міфологічна), християнська, час минулий, сакральна давнина, майбутнє сакральне; функції – пізнавальна (для християнської) з моральною настановою, для міфологічної – підтвердження вірування [10, с. 237–239].

За В. Соколом, легенда – «усний прозовий народнопоетичний твір про давно-минулі події міфологічного та релігійного змісту, розповідь у якому ведеться від третьої особи» [11, с. 441], зрештою, і засвідчує «наявність вірувань» у легенді, чого в переказі немає. До міркувань С. Росовецького та В. Сокола виникає питання: якщо йдеться про «давноминулі події», то як бути із творенням (функціонуванням, побутуванням) легенд у сьогоденні і не про «давноминулі події», а сьогочасні? Хоча, як бачимо, С. Росовецький допускає для легенди «майбутнє сакральне».

Ще одним дискусійним у фольклористиці (не лише українській, а й світовій) стало визначення терміна «балада». Дослідники розділились на два табори: тих, хто вважає баладу жанром епіки, і тих, хто оцінює баладу як ліро-епічний твір [5, с. 75–79]. О. Дей у фундаментальній монографії «Українська народна балада» засвідчив прихильність до першої категорії вчених: «...жанр балади слід визначити як сукупність епічних пісенних творів розгорненої гостро

драматичної і трагічної сюжетності, що реалістично художньо узагальнюють виняткові, незвичайні до екстремальності та сенсаційності за своєю внутрішньою конфліктністю життєві події, вчинки та фатальні збіги обставин в особистій, сімейній і громадській сферах, освітлюючи це з позицій традиційної родинно-побутової моралі, переважно від протилежного стверджуючи та відстоюючи її принципи, чим обумовлені психологічна напруженість сприйняття балад і їх виховна та дидактична дійовість» [4, с. 13].

Далі дослідник наголосив саме на епічності балади, яка «виявляється передусім в об'єктивно-безсторонньому викладі та в методі, як правило, знеособленого змалювання драматичних і трагічних життєвих колізій, подій і фактів...» [4, с. 14]. Натомість у прихильників ліро-епічності балад, вважав О. Дей, відбулося невинуватене змішування балад з ліричними піснями, зміщення різних площин: емоційності сприйняття баладного малюнка (воно є зовнішнім щодо нього, суб'єктивним) і його епічно відтвореного психологічного наповнення (що є об'єктивно присутнім складником його внутрішньої структури). Ідеться про сутність явища, а не про термінологічну розбіжність, адже «балади – це не лірична сповідь, а продукт художнього відображення дійсності на основі реалістичного епічного мислення народних творців» [4, с. 14].

На жаль, багато задумів ученого (щодо видання словника фольклористичних

термінів, корпусу українських народних дум, історії фольклористики, українських народних чарівних та соціально-побутових казок тощо) не здійснилося. З 4 серпня 1986 року у відділі фольклористики ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України (нині вул. М. Грушевського, 4) О. Дей на титулі свого нового видання з «Наукової думки» – монографії «Українська народна балада» залишив незабутні автографи своїм колегам, молодим ученим; через два дні, 6 серпня, дослідника не стало.

Ім'я видатного вченого О. Дея не забуте. Індекс цитування його праць і нині досить високий. У 1990 році надруковано бібліографічний покажчик його праць; статті про нього вміщені в «Українській літературній енциклопедії», «Шевченківській енциклопедії», «Українській музичній енциклопедії», трьох виданнях «Української фольклористичної енциклопедії» [8, с. 339–342; 7, с. 236–239; 14, с. 200–201], енциклопедичному словнику «Українська славистична фольклористика» [6, с. 75–77]. На приміщенні школи в с. Синявка Менського району на Чернігівщині до 90-річчя О. Дея встановлено меморіальну дошку.

Отже, внесок О. Дея в термінорозуміння й термінопояснення явищ фольклору й фольклористики досить помітний; сучасні науковці активно апелюють до дефінітивних напрацювань видатного вченого. У перспективі необхідно здійснити повніший огляд здобутків українських фольклористів ХІХ–ХХ ст.

Джерела та література

1. Грица С. Й., Дей О. І. Принципи класифікації і наукового видання української словесно-музичної народної творчості на сучасному етапі. Доповіді радянської делегації на VI Міжнародному з'їзді славистів (Прага, серпень 1968). Київ : Наукова думка, 1968. 37 с.
2. Дей О. І. Багатотомна серія «Українська народна творчість». *Вісник Академії наук УРСР*. 1976. № 6. С. 59–64.
3. Дей О. І. Легенди та перекази / упоряд. та примітки А. Л. Іоаніді; вст. стаття О. І. Дея. Київ : Наукова думка, 1985. С. 7–36.
4. Дей О. І. Українська народна балада. Київ : Наукова думка, 1986. 264 с.
5. Дмитренко М. Балада. *Українська фольклористична енциклопедія : у 2 т. / упоряд., наук. ред. М. К. Дмитренко ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України*. Київ : Сталь, 2018. Т. 1 : А–Л. С. 75–79.
6. Дмитренко М. Дей Олексій Іванович. *Українська славистична фольклористика (ХІХ – початок ХХІ ст.)*. Енциклопедичний словник / [голов. ред. Г. А. Скрипник] ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2019. С. 75–77.
7. Дмитренко М. Дей Олексій Іванович. *Українська фольклористична енциклопедія / [голов. ред. Г. А. Скрипник] ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України*. Київ, 2019. С. 236–239.
8. Дмитренко М. Дей Олексій Іванович. *Українська фольклористична енциклопедія : у 2 т. / упоряд. та наук. ред. М. К. Дмитренко*. Київ : Сталь, 2018. Т. 1 : А–Л. С. 339–342.

9. Дей О. І. Бібліографічний покажчик праць 1947–1988 років / упоряд. М. К. Дмитренко. Київ, 1990. 32 с.
10. Росовецький С. Український фольклор у теоретичному висвітленні. Підручник. Київ : Київський університет, 2008. 623 с.
11. Сокіл В. В. Легенда. *Українська фольклористична енциклопедія* / керівник проекту, наук. ред., упоряд. В. В. Сокіл. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2018. С. 441–442.
12. Українська народна творчість : Наукове видання в 50-ти томах. Проспект (на правах рукопису). Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського Академії наук Української РСР, 1969. 12 с.
13. Українська народна творчість (Проспект п'ятдесяти томної серії). *Народна творчість та етнографія*. 1971. № 2. С. 43–47.
14. Чікало О. І. Дей Олексій Іванович. *Українська фольклористична енциклопедія* / керівник проекту, наук. редактор, упоряд. В. В. Сокіл. Львів, 2018. С. 200–201.

References

1. HRYTSA, Sofiya and Oleksiy DEI. Principles of Classification and Scientific Publication of Ukrainian Verbal and Musical Folklore at the Present Stage. In: *Lectures of the Soviet Delegation at the 6th International Congress of Slavists (Prague, August, 1968)*. Kyiv: Scientific Thought, 1968, p. 37 [in Ukrainian].
2. DEI, Oleksiy. Voluminous Series “The Ukrainian Folk Art”. In: Borys PATON, editor-in-chief. *Bulletin of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR*, 1976, no. 6, pp. 59–64 [in Ukrainian].
3. DEI, Oleksiy, editorial board's chairperson. *Legends and Narrations*. Compiled and annotated by A. IOANIDI; prefaced by Oleksiy DEI. Kyiv: Scientific Thought, 1985, pp. 7–36 [in Ukrainian].
4. DEI, Oleksiy. *Ukrainian Folk Ballads*. Kyiv: Scientific Thought, 1986, 264 pp. [in Ukrainian].
5. DMYTRENKO, Mykola. Ballads. In: Mykola DMYTRENKO, compiler and scientific editor. *The Ukrainian Folkloristic Encyclopedia: In Two Volumes*. NAS of Ukraine, Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology. Kyiv: Steel, 2018, Vol. 1: A–Л, pp. 75–79 [in Ukrainian].
6. DMYTRENKO, Mykola. Dei Oleksiy Ivanovych. In: Hanna SKRYPNYK, editor-in-chief. *The Ukrainian Slavdom-Related Folkloristics (19th – Early 21st Century). An Encyclopedic Dictionary*. NAS of Ukraine, Maksym Rylskyi IASFE. Kyiv: IASFE Publishers, 2019, pp. 75–77 [in Ukrainian].
7. DMYTRENKO, Mykola. Dei Oleksiy Ivanovych. In: Hanna SKRYPNYK, editor-in-chief. *The Ukrainian Folkloristic Encyclopedia*. NAS of Ukraine Maksym Rylskyi IASFE. Kyiv, 2019, pp. 236–239 [in Ukrainian].
8. DMYTRENKO, Mykola. Dei Oleksiy Ivanovych. In: Mykola DMYTRENKO, compiler and scientific editor. *The Ukrainian Folkloristic Encyclopedia: In Two Volumes*. NAS of Ukraine, Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology. Kyiv: Steel, 2018, Vol. 1: A–Л, pp. 339–342 [in Ukrainian].
9. DMYTRENKO, Mykola, compiler. *Dei Oleksiy Ivanovych. A Bibliographic List of Works of 1947–1988*. Kyiv, 1990, 32 pp. [in Ukrainian].
10. ROSOVETSKYI, Stanislav. *Ukrainian Folklore in Theoretical Context. A Textbook*. Kyiv: Publishing and Typographical Centre Kyiv University, 2008, 623 pp. [in Ukrainian].
11. SOKIL, Vasyl. Legend. In: Vasyl SOKIL, project manager, scientific editor, compiler. *The Ukrainian Folkloristic Encyclopedia*. Lviv: Institute of Ethnology of the NAS of Ukraine, 2018, pp. 441–442 [in Ukrainian].
12. ANON. *The Ukrainian Folk Art. A Scientific Edition in Fifty Volumes. A Prospectus (Manuscript)*. Kyiv: Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folklore and Ethnography of the Academy of Sciences of Ukrainian SSR, 1969, 12 pp. [in Ukrainian].
13. DEI, Oleksiy. “The Ukrainian Folk Art” (Prospectus of the Fifty-Volume Series). In: Oleksiy DEI, editor-in-chief. *Folk Art and Ethnography*, 1971, no. 2, pp. 43–47 [in Ukrainian].
14. CHIKALO, Oksana. Dei Oleksiy Ivanovych. In: Vasyl SOKIL, project manager, scientific editor, compiler. *The Ukrainian Folkloristic Encyclopedia*. Lviv: Institute of Ethnology of the NAS of Ukraine, 2018, pp. 200–201 [in Ukrainian].

Надійшла / Received 28.09.2021

Рекомендована до друку / Recommended for publishing 03.11.2021